

HASIČSKÝ ŘÁD

pro

KR. MĚSTO PELHŘIMOV

schválený usnešením obecního zastupitelstva
ze dne 27. srpna 1876 §. 45. konf. prot.

Výnosem vys. c.k. místodržitelství ze dne 13. února 1875. čís. 8255 povolené zaražení dobrovolného sboru hasičského v městě Pelhřimově vzato k vědomosti.

§. 1.

Každý občan, který požár neb nebezpečí požáru spozoruje, jest povinen ihned učiniti poplach, oznámí to starostovi obce neb jeho zřízenci, a tam, kde jest sbor hasičský, i sbor tento vyplašiti. (§. 20. zák. od 25. května 1876.)

§. 2.

Zvláště se ukládá obyvatelstvu města Pelhřimova za povinnost, podle následujících ustanovení se řídit:

- a) Neohlášené střílení z pušek a pistolí o jakékoliv slavnosti, jakož dělání ohňostrojů v městě a na blízku města co nejpřísněji se zapovídá; podobně nesmí se dělati oheň blízko stodol, kůlen, bud, stohů, stromoví atd.
- b) V chlévích, stodolách, kůlnách atd., jakož i o výročních trzích na místě trhu a o velkém větru vůbec kouřiti naprosto se zapovídá.
- c) Vypalování sudů neb komínů musí se vůbec u městského policejního úřadu povždy dříve oznámíti, který pak na dále potřebné oznámení i hlásnému učiní. Při silném větru však, nebo na nebezpečných místech, vypalování takové se zcela zapovídá.
- d) Dříví k topení, sirky, len a jiné snadno zápalné látky nesmí se v kamnech neb na ohništích sušiti; seno, sláma, dříví, vlna atd. nesmí se ukládati ani na půdách, kde jsou

komíny, ani vedle míst, kde se topí. Větší obyčejnou potřebu přesahující zásoba takovýchto věcí nesmí se nacházeti v městě, nýbrž v bezpečných místech a v stodolách za městem.

- e) Obchodníci, kteří vedou obchod v oleji, lihu, síře, smůle, terpentínu atd. musí věci tyto v klenutých skladištích, a střelný prach podle zákonnitých předpisů uschovávat.
- f) Řemeslníci, kteří mají co dělati s hořlavými věcmi, nesmí jich míti veliké množství v dílnách, jakož i truhláři, soustružníci, koláři, bednáři a jiní nesmí nechávat třísky v dílnách ležeti, mají je ale na bezpečná místa ukládati.
- g) Řezání řezanky, sušení a vochlování lnu, mlácení obilí atd. nesmí se díti ani v noci, ani při jakémkoliv dělaném světle.
- h) Chození po domě, do chlévů, na půdu, do stodoly, kůlen, dřevníků atd. se světlem volným se přísně zapovídá a každý má si k tomu cíli lucerny opatřiti. V ohledu tom jest každý domácí za své lidi, hospodář za svou čeleď a hostinský za své hosti zodpovědným a mají na ně za tou příčinou dohlížeti.
- i) Vynášení popele na smetiště, hnojiště, nebo do záchodů, jakož i uschovávatí popele v dřevěných bednách a nahromaďování ho na půdách přísně se zakazuje; větší množství popele má se ukládati do sklepů, neb do klenutých neb aspoň do zděných místností.
- j) Komíny a roury musí kominík podle zák. ze dne 25. května 1876 §. 9. čistiti a sice: čtverhranné komíny nejméně čtvrtletně a kulaté komíny měsíčně, kteréžto čistění si do své knížky potvrditi dá. Průmyslníci, továrníci, hrnčíři, mydláři, kováři, zámečníci, pekaři atd., kteří větší oheň potřebují, musí si komíny častěji dát čistiti. Kominík jest povinen rodiny, které by se vzpouzely své komíny neb kamna vyčistit dáti, u městského policejního úřadu oznámiti.
Naproti tomu má ale také každý domácí na dotýčném úřadě kominíka udati, když by svou povinnost buď nedbale anebo jen zřídka vykonával. Vypalování komínů může po obdrženém úředním dovolení jenom kominík a to v zimní době predevzíti.
- k) Každý domácí povinen jest míti v domě řebřík, hák, lucernu, dva košíky na vodu a na půdě velkou káď naplněnou vodou.
- l) Aby se tento hasičský řád všude svědomitě zachovával a aby se zpozorované nedostatky v tom ohledu v městě odstraňovaly, bude se díti po domech řízením měst. polic. úřadu nejméně dvakrát do roka predepsaná úřední dohlídka; kde pak by po opětovném napomenutí vady vytknuté se neodstranily, musí se zaplatiti u měst. úřadu důchodenského pokuta, která plynouti má do kasy sboru hasičského.

§. 3.

Vypuknutí požáru v městě oznamuje hlásný udeřením na velký zvon, aby ale obyvatelé města z udeření na zvon poznati mohli, v kterém dílu města oheň vypukl, rozděleno jest město na dva díly, z nichžto obsahuje:

- a) První díl všechny domy a stavení uvnitř města;
- b) Druhý díl všechny domy a stavení na předměstích.

Při vypuknutí ohně v prvním dílu dá se znamení udeřením na zvon po jednom rázu; vypuk-li oheň v druhém díle udeří se na týž zvon dvakráte. Oheň mimo město, zvláště ve dvorech, mlýnech a samotách k městu popsaných, oznamuje se udeřením na menší zvon „Jan“ a hláskou trubkou. Znamení zde uvedená opakují se v malých přestávkách tak dlouho, pokud oheň trvá.

Mimo to jest povinností, aby hlásný nočního času v tu stranu, kde hoří, vyvěsil lucernu se světlem, ve dne pak praporeček vystrčil. Hasičskému sboru oznamuje se poplach k požáru trubkou.

§. 4.

Obyvatelé domu, v němžto oheň vypukl, nemají to zatajovati, aneb pouze oheň v tichosti dusiti, poněvadž by za to přísně pokutováni býti musili; mají spíše až do příchodu hasičské pomoci všechno vynaložiti co by k uhasení ohně přispěti aneb další jeho se šíření zameziti mohlo.

Jakmile se dostaví pomoc hasičská, mají se všickni přítomní jejím opatřením bez výminky podrobiti a jejich uposlechnouti; osoby, jež by tu co dělati neměly, musí k vyzvání velitele hasičů neb jeho náměstka od ohně odejíti. Veškerá další opatření při požáru vzniklém odevzdána jsou v ruce hasičského sboru, který v té věci považován jest co orgán obce, jehož činnosti tedy nikdo překážeti nesmí.

§. 5.

Dokud se nachází oheň v uzavřené místnosti a žádný život lidský v nebezpečí není, musí se k tomu hleděti, aby se nezpůsobil nikde průvan, a hořlavé látky, aby se od ohně co možná vzdálily; v stodolách však složené obilí, sláma, seno atd. nesmí se vynášeti, protože by se tím, zvláště při větru, rozšiřování ohně jen podporovalo.

§. 6.

Vypukne-li oheň nočního času, mají veškerí domácí páni, jakož i nájemníci osvětliti okna do ulic, aneb pověsiti u průjezdu lucernu se světlem, aby se každému neštěstí předešlo. Občané na blízkou požáru bydlící hned co nejrychleji své krámy, veškerá okna, vykýře atd. zavřou a zásobu vody na půdu dopraví.

Při větru pak mají i obyvatelé vzdálenějších domů na střeších vodu pohotově míti a své střechy bedlivě střežiti. Hasičové musí v takovémto případě nejen blízké střechy, nýbrž i ostatní po větru ležící střechy obsaditi, aby každý přilítlý oharek udušen neb shozen býti mohl.

§. 7.

Na místě požáru ať zdržuje se každý zbytečného křiku a hluku; vrchní velení náleží jedině veliteli hasičského sboru aneb jeho zástupci, který je dle stanov v podřízenosti pod purkmistrem vykonává. Kdo při požáru chce dobrou radou nápomocen býti, neb oznámení jakési učiniti, obrať se k velitelství.

§. 8.

Majitelé studní, pramenů, rybníků a jiných soukromých vod musí vodu z nich k hašení potřebnou vydati. Všechny na blízkou ohně ležící domy, dvory, zahrady atd. musí býti po čas ohně otevřeny, aby se jimi mohlo procházeti a potřebné náčiní hasičské tam postavit. Rozkazu velitele hasičského sboru neb jeho zástupce musí se každý podrobiti. Cizí stříkačky, když by jaké přijely, budou dle nařízení velitele hasičského sboru upotřebeny.

§. 9.

Při tuhé zimě, kde by se zamrznutí vody ve stříkačkách co báti bylo, jsou všickni řemeslníci a průmyslníci, kteří mají velké kotle zařízené, jako např. sládcí, mydláři, barvíři a jiní živnostníci, povinni k rozkazu orgánů oprávněných vodu hřáti a vydávati, začez se jim po případě i náhrady dostane. Je-li kluzko, nasypou domácí písek neb popel na ulicích před svými domy.

§. 10.

Všem majitelům koní ve městě a na předměstích ukládá se za povinnost, aby při vypuknutí požáru ihned s přistrojenými koňmi co nejrychleji si pospíšili zapřáhnout do stříkaček, neb do lejt, které poslední nalézají se v kůlně u sv. Víta, a dostavili se s nimi k ohni. Kdo první takto k ohni se dostaví, obdrží z městského důchodu odměny 2 zl. r. č., druhý 1 zl. 50 kr. r. č. a třetí 1 zl. r. č. Čeledín pak každého toho spřežení obdrží 50 kr. r. č.

§. 11.

Povozům hasičským musí se na oznámení trubkou dané každý povoz z daleka vyhnouti.

§. 12.

Poněvadž jest potřeba, aby při požáru účinkovaly vedle sboru hasičského ještě síly jiné, jest povinností každého v obci se zdržujícího odrostlého muže poslechnouti vyzvání, které jemu učiní zřízenec hasičský neb zřízenec obce, aby vykonal pomoc, ku které se hodí, jinak by dle §. 63. ob. zák. stíhán byl. Zvláště jest povinností těch občanů, kteří k jednotlivým stříkačkám již přiděleni jsou, aby při poplachu ihned na vykázaná jim místa se dostavili.

§. 13.

Pořádek při donášení vody k stříkačkám a tvoření řetězů řídí orgánové obce, podle potřeby i členové obecní rady a obecního zastupitelstva.

§. 14.

Dozor nad věcmi zachráněnými vede 25 mužů neúhonných, kteří od správního výboru hasičského sboru k tomu jsou vyvoleni a zvláštní bíločervenou páskou na levém rameně se vždy vyznačují.

§. 15.

Kdo by řádu tohoto nešetřil, propadne následkům v §. 35. ob. zák. vytknutým, po případě zákonu trestnímu.

§. 16.

Tohoto hasičského řádu obdrží každý majitel domu po jednom výtisku, aby jej seznal, s kterým se při úřední prohlídce vykázati musí.

§. 17.

Řád tento platí ode dne jeho chválení se strany obecního zastupitelstva, totiž od 27. srpna 1876.

V Pelhřimově, 31. srpna 1876.

Jan Fried m. p. purkmistr